

NYHETSBREV

Biblioteksutveckling Östergötland

Nyhetsbrev 6 2025 // [Prenumerera här](#)

Hej!

Det här är sista nyhetsbrevet innan en välförtjänt sommarledighet och vi tipsar om träffar, kurser och annat matnyttigt som vi hoppas är intressant för er, både nu och efter sommaren. Vi tar också upp temat Bokmässan där Biblioteksutveckling Östergötland och Götabiblioteken har flera programpunkter, och nyhetsbrevet avslutas med en text om hur dans, bibliotek och plats förenats i Ydre.

Trevlig läsning och glad sommar, Biblioteksutveckling Östergötland

Lesersørvis - Lär dig vägleda till nya läsoplevelser

Lesersørvis är en metod för litteraturförmedling på bibliotek som används sedan 2014 i både Norge och Danmark. I Biblioteksutveckling Östergötlands kurs utgår vi från det översatta materialet som finns på Digiteket.se. Vi träffas digitalt för att utforska och öva tillsammans vid fem tillfällen om vardera en timme. Kursen är för dig som arbetar på bibliotek och som möter läsare i olika åldrar. Du jobbar antingen på ett folk- eller skolbibliotek i Östergötland eller i Tranås. Anmälan till alla träffarna sker i kalendern 7 oktober

[Läs mer och anmäl dig på Biblioteksutveckling Östergötlands hemsida](#)

Tillgänglighetsrond – en checklista för tillgänglighet finns nu på Digiteket

Arbeta systematiskt och gör ditt bibliotek tillgängligt för alla! Nu finns *Tillgänglighetsronden* - en enkel checklista att ladda ner från Digiteket. Den är en överskådlig guide till olika aspekter av tillgänglighet – från lokaler och medier till programverksamhet och kommunikation.

[Du hittar checklistan hos Digiteket](#)

Fortsättning följer med Karin Smirnoff

Det kommer bli en fin startuppställning för Götabibliotekens litteraturkonferens den **9 oktober**. Programmet är nästan klart med namn som författaren Karin Smirnoff, kritikern Lotta Olsson, Polaris förlagschef Jonas Axelsson, litteraturforskaren Tuva Haglund och poddarna Bladvändarna. Platsen är **Konsert och kongress, Linköping** och medarbetare från Götabiblioteken eller skolbibliotekarier i Östergötland kan anmäla sig redan nu på vår hemsida. Temat är **Fortsättning följer**, flerbandsböcker, läspraktiker och samtidsfenomen: Från Proust till serier som trendar på Booktok.

[Länk till mer information och anmälan hos Biblioteksutveckling Östergötland](#)

Unga berättare

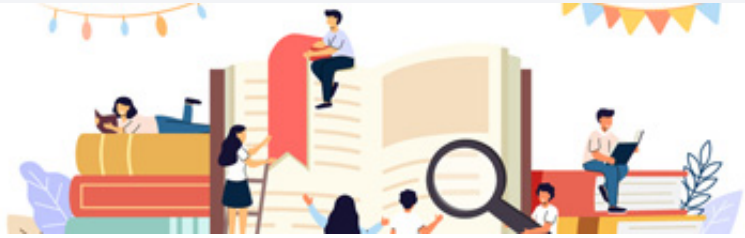
Nu är årets upplaga av Unga berättare igång och den innebär lite förändringar. Åldersspannet är 15 - 24 år och texterna behöver inte bara vara noveller.

[Läs mer på Götabiblioteken](#)

Tema

Bokmässan

Bokmässan 2025

För er som ska till Bokmässan så vill vi tipsa om några seminarier som Biblioteksutveckling Östergötland arrangerar. I seminarierna deltar såklart bibliotekspersonal från Götabiblioteken och från skolbibliotek i Östergötland.

Så bygger vi broar mellan skolbibliotek och folkbibliotek i Åtvidaberg

25 september, 10.20 – 10.40, Biblioteksscenen

2023 påbörjade folkbiblioteket i Åtvidaberg och skolbiblioteket på Alléskolan en samverkan. En IT-support för äldre, Digiakuten, där eleverna står för expertisen. Ett MIK-jam för att se vad ungdomarna själva vill ha från biblioteken. Till hösten planeras MIK-fik för åk 7-9 och MIK-mellis för fritids. Genom utökat samarbetet är förhoppningen att tröskeln till folkbiblioteket och ungdomsavdelningen Bubblan ska bli lägre för Åtvidabergs ungdomar och ge dem en mer meningsfull fritid. Sebastian Laudon och Anna Danielsson i ett samtal med Linda Sävhammar, Biblioteksutveckling Östergötland.

AI, bibliotek och etik: Vem styr berättelsen?

26 september, 12.00 - 12.45 Seminariekort krävs

När AI skapar texter, bilder och böcker – hur påverkas bibliotekens uppdrag om källkritik, läsning och fri åsiktsbildning? När information manipuleras, hur kan biblioteken hjälpa besökare att skilja mellan mänskligt och AI-skapat innehåll? I samtal med experter och bibliotekarier utforskas möjligheter, utmaningar och etiska dilemman i en framtid där gränsen mellan människa och maskin blir allt suddigare. Medverkande: Elin Wihlborg, professor i statsvetenskap, Linköpings Universitet, Björn Appelgren, Internetstiftelsen, Albin Haraldsson, Linköpings stadsbibliotek, Christine Åström, Tranås bibliotek. Programledare: Johan Falk, AI-folkbildare.

[Läs mer hos Bokmässan](#)

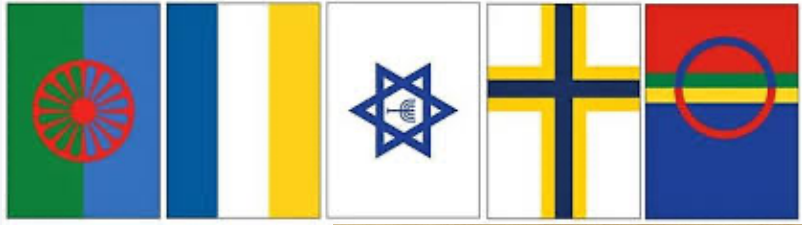
Mellan frihet och krav: Ska alla läsa på samma sätt?

26 september, 15.00 - 15.45 Seminariekort krävs

På bibliotek och i skola möter vi en bredd av läsare – från de som slukar tryckta böcker till de som föredrar att "öronläsa". Är alla sätt att läsa lika mycket värda? Kan biblioteken stötta olika sätt att ta till sig text samt stärka läsförståelsen och väcka läslust? Kan vi bredda vår syn på läsning utan att fastna i en debatt om rätt och fel? I panelen: Susanna Cederquist, En bild av dyslexi, Lisa Olsson Dahlquist, MTM, Idor Svensson, professor i klinisk psykologi, Linnéuniversitetet, Jesper Hausel, fokusbibliotekarie Linköping, Anna-Karin Ekström, skolbibliotekarie Motala. Programledare: Lovisa Fhager Logothetis, generalsekreterare Bonniers Familjestiftelse.

[Läs mer hos Bokmässan](#)

Nationella minoriteter

Nya bokmärken

Nu presenterar vi tillsammans med Götabiblioteken nya bokmärken riktade till de nationella minoriteterna. Tio olika språkvarianter som bjuder in till tips om önskade aktiviteter eller inköp av nya böcker.

Bokmärkena finns på finska, nordamiska, sydsamiska, lulesamiska, romani kalderash/lovara/arli, meänkieli, jiddisch och svenska.

Dagar att uppmärksamma i sommar

Vi påminner om några dagar under sommaren som är extra värda att uppmärksamma. Den **21 juni** är det Skogsfinnarnas dag och den **15 juli** Tornedalingarnas dag. Den **2 augusti** är det den europeiska minnesdagen för Förintelsen av romer.

Inte tillräckliga insatser för minoritetsspråk

Riksrevisionen kritiserar statens insatser för minoritetsspråken. I kritiken syns bland annat kortsiktighet som när Institutet för språk och folkminnen avvecklat sitt språkcentrum för att sedan starta det igen. Dålig samordning av resurser inom skolvärlden är ett annat exempel, där det saknas samlad information om hur det ser ut med tillgång och efterfrågan på minoritetsspråklärare.

[Läs mer hos minoritet.se](https://minoritet.se)

Barn och unga

Nätverksträff - Göta barn och unga

11 september, heldag, Tranås

[Läs mer i vårt kalendarium](#)

Webbinarier: "Språk- och läsfrämjande – i praktiken"

3 oktober, 8.30 - 10.00 och 9 december, 8.30 - 10.00, digitalt

I höst bjuder Digiteket in till två webinarier som lyfter innehåll från fortbildningen Språk- och

läsfrämjande för de yngsta barnen. Alla som arbetar med språkutveckling och läsning för små barn är välkomna. Mer information kommer, men lägg gärna datumen på minnet redan nu.

[Läs mer om utbildningen hos Digiteket](#)

MIK

AI i bibliotek – Utmaningar och möjligheter när medielandskapet förändras

3 september, 8.30 - 9.30, digitalt

I en tid där AI-genererat innehåll blir allt vanligare står biblioteken inför nya utmaningar kring urval, mediebestånd och kvalitetsgranskning. Hur ska biblioteken navigera i detta nya landskap? Vilka verktyg behövs för att upprätthålla ett kritiskt förhållningssätt?

[Läs mer och anmäl dig hos Region Stockholm](#)

eMedborgarveckan och Digitalidag 6-12 oktober 2025

10 oktober, 10.00 - 12.00, digitalt

Göta digital och MIK håller på och tar fram en posterutställning **Välkommen in! Demokrati för vuxna** till eMedborgarveckan och Digitaltidag tillsammans med Arbetets museum utifrån deras vandringsutställning med samma namn. Mer information kommer innan midsommar, men ni kan alltså redan nu om ni vill planera in detta som en aktivitet under eMedborgarveckan.

Även i år arrangerar Internetstiftelsen ett kostnadsfritt digitalt evenemang som ni är välkomna att visa/bjuda in till på ert Götabibliotek under eMedborgarveckan. Mer information om innehåll och länk till anmälan kommer snart.

Snabbkurser om digital källkritik

Gå någon av Internetstiftelsens 9 kostnadsfria snabba kurser i källkritik och säkerhet på nätet. Lär dig att känna igen bedragare, granska information och bli en mer medveten internetanvändare. Några av kurserna är:

- Så undersöker du en avsändare på rätt sätt
- Så dubbelkollar du information med hjälp av källtillit
- Därför behöver du vara källkritisk mot ChatGPT och andra generativa AI-verktyg

[Alla snabbkurser finns på internetkunskap.se](#)

Digiteket - vi tipsar om spännande

Moderna orakel eller bullshit-maskiner? Att leva i en ChatGPT-värld

En mängd människor lovsjunger AI-tekniken och hur dess språkmodeller kommer att revolutionera vårt sätt att arbeta, lära, leka, skapa och kommunicera. Men är verkligen tekniken att betrakta som någon form av moderna orakel eller handlar det kanske om teknik som har bemästrat skitsnackandets konst? Carl T. Bergstrom och Gavin West vid University of Washington har utvecklat en onlinekurs som försöker reda ut frågan.

[Gå kursen hos Digiteket](#)

Bevaka virala trender smidigt utan krångliga registreringar

Att jobba på bibliotek och samtidigt hålla koll på de senaste virala trenderna på nätet kan vara både svårt och omständligt för den som inte är insatt. I denna artikel ger bibliotekariestudenten Elin Karlsson några enkla tips på hur man kan bevaka trender på nätet utan att behöva registrera ett konto.

[Läs hela artikeln hos Digiteket](#)

Skolbibliotek

Ny lag om skolbibliotek – det här behöver du veta

Den 1 juli träder en ny lag i kraft som slår fast att alla elever ska få tillgång till ett bemannat och ändamålsenligt skolbibliotek. Men vad säger den nya lagen egentligen och vad är viktigt att bevaka? I det här avsnittet av PoP-podden går de igenom lagändringarna.

[Lyssna på PoP-podden – en podd från DIK](#)

Nätspan – en grafisk serie om nätet

Nätspan är en färgstark grafisk serie från biblioteken i Kungsbacka som förklarar nätets risker, möjligheter och utmaningar på ett lättillgängligt sätt. Serien skapades för att nå barn och unga med intellektuella funktionsnedsättningar, men passar alla som vill prata om digital kompetens.

Berättelserna utspelar sig i kattstaden Kattsbacka, där kampen mellan gott och ont gör det lätt att förstå komplexa nätfrågor. Första delen handlar om desinformation och innehåller diskussionsfrågor, övningar och lärartips.

Vill du veta mer? Hör av dig till [Linda Sävhammar](#) så får du tillgång till serierna och handledning.

Notiser

Ungdomsenkäten Om mig

Nu har du möjlighet att ta del av Region Östergötlands webinarium om ungdomsenkäten Om mig, en webbenkät som genomförs årligen i årskurs 8 på grundskolan och år 2 på gymnasiet. Om mig har bland annat som syfte att göra ungdomar delaktiga i frågor som berör dem och låta dem berätta vad som är viktigt för deras hälsa och välmående. Webbinariet ger en bred bild av unga och ungas hälsa idag, ta del av det som en del i din omvärldsbevakning inom barnkonventionen.

Webbinariet genomfördes och spelades in i april.

[Se webbinariet hos Region Östergötland](#)

[Läs mer om enkäten hos Region Östergötland](#)

Ett samtal om vårt digitala samhälle utifrån boken Köttets tid av Lina Wolff

Den 14 maj bjöds det in till ett samtal om vår digitala vardag och den nätkultur som följer med den.

Samtalet om nätkultur och digitaliseringen tog avstamp i Lina Wolffs roman. Panelen bestod av journalisten Jonathan Lundberg, forskaren Helena Jacobaeus och Kristina Alexanderson från Internetstiftelsen. Johanna Hammarström från Tranås bibliotek modererade samtalet. Se gärna samtalet i efterhand och se vad det väcker för tankar hos dig.

[Här kan du ta del av samtalet på Youtube](#)

Minoritetsuppdrag flyttas till MUCF

Regeringen ger uppdrag till Länsstyrelsen i Stockholms län att förbereda och genomföra en överföring av verksamheten inom minoritetspolitiken till Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF

//Nyfiken på//

Danspoesi från Ydre – genom kropp och landskap

Text: Anna Ljung, Dansutvecklare för Dans i Öst - Region Östergötland

Foto: Alfred Rombo, PLAY Reklam & Event

Allt började med en fråga om Ydre kommun ville bli Östergötlands första KOKO – kommunkoreograf och slutade med danspoesi, danshyllningar och dansstråk till bygden och Ydreborna.

I januari 2024 startade koreograferna Helena Lambert och Katarina Rosén sitt uppdrag som KOKO Ydre. Från start och som kommunens projektledare har Ydres biblioteks- och kulturchef Josefine Molinder funnits med, som tillsammans med KOKO skapat unika möjligheter för invånare att möta danskonst på oväntade platser och i nya sammanhang. Att få möta danskonst som skapar möten, berör, gör skillnad och ger avtryck som varar länge. KOKO – Helena och Katarina, tog sig an uppdraget genom sin metod DUG, Dans Utan Gränser, som handlar om att möta människor som inte själva tänker sig som dansare eller inte ens tycker om att dansa. Under 2024 mötte KOKO människor i Ydre i olika sammanhang, bland annat öppna dansträffar och en ljusdans för barnens röst på biblioteket. En dag i april på en arkeologisk vandring skapades ett kollektivt danspoem utifrån ett dansant möte med landskapet. Danspoesi som idé tog form och fart!

I flera olika sammanhang och möten med Ydreborna har KOKO samlat in danspoesi och danshyllningar till Ydre som har skapats i ord och rörelse. Dessa finns nu dels som vibrerande koordinater på en danskarta på Ydre kommuns webb och dels samlade i en tryckt upplaga där

läsaren kan uppleva danspoesi i andrum, hjärta, puls, känsliga områden och hemliga rum. Det finns också danshyllningar med både ord och rörelser där Ydrebor hyllar platser, sammanhang och människor som fyller Ydre med mening. Till sist kan du ta dig till Ydre och besöka tre dansstråk och uppleva sinnliga guidade turer som dansar in i dina öron och vidare ut i din kropp.

Under senvåren 2025 avrundades KOKO Ydre - skillnaden och avtrycken kommer att finnas kvar länge i de fina och fantastiska danspoems, danshyllningar och dansstråk som tagits fram av KOKO och Ydreborna, där ord och rörelse möts.

Vill du läsa mer om projektet finns det artiklar på Ydre kommuns hemsida:

[Ydres danskarta - koordinater som vibrerar](#)

[Tiden med KOKO Ydre](#)

[KOKO YDREs dansaktiviteter och projekt](#)

Alla evenemang som Biblioteksutveckling Östergötland arrangerar hittar du på vår webb under [Kalender](#).

Det här är ett nyhetsbrev från Biblioteksutveckling Östergötland | [Avsluta prenumeration](#)

KONTAKT

Biblioteksutveckling Östergötland
Region Östergötland
581 91 Linköping

biblioteksutveckling@regionostergotland.se
www.regionbibliotekostergotland.se

